

Вип. 32. С. 208–212. URL: http://www.nbu.gov.ua/portal/natural/Nvuu/Ekon/2011_32/statti/3_17.htm.
2. Голян В. А., Голуб О. А. Фінансове забезпечення пріоритетів розвитку лісгосподарського комплексу: диверсифікація форм і засобів. *Проблеми економіки*. 2016. № 3. С. 31-39. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/PeKon_2016_3_5.
3. Дяченко Я. Я. Концептуальні основи забезпечення економічної ефективності лісопромислової діяльності в умовах ринку. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2012. № 10. С. 150-154. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/frvu_2012_10_35.
4. Малюга В. М. Проблеми захисного лісорозведення. *Аграрна наука і освіта*. 2002. Т. 3, № 3-4. С. 60–65.
5. Марчук Ю. М., Уварова В. І. Фінансово-економічний механізм лісгосподарювання: особливості та інституціональні передумови формування. *Економіка та держава*. 2019. № 2. С. 58-63. URL: www.economy.in.ua/pdf/2_2019/12.pdf.
6. Миронова Ю. Ю. Облік незавершеного виробництва на підприємстві. *Науково-технічний збірник "Комунальне господарство міст"*. URL: eprints.kname.edu.ua/16754.
7. Мудра Л. Облік незавершеного виробництва. *Баланс*. 2009. № 5. С. 40-46. 152.
8. Котляревська Н. С. Особливості ведення обліку та формування облікової політики на підприємствах лісового господарства. 2012. № 721. URL: http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/12693/1/22_114-125_Vis721menegment.pdf.
9. Котляров Є., Корнілова В. Незавершене виробництво: особливості оцінки та обліку. *Бухгалтерія*. 2008. № 48. С. 53-59.
10. Лінник М. В. Теоретичні проблеми бухгалтерського обліку і оцінка незавершеного виробництва. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу*. 2007. Вип. 3(9). 135 с.
11. Ткаченко Н. Формування виробничої собівартості продукції, незавершеного виробництва, рентабельності та визначення ціни продажу. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2001. № 6. С. 29-35. URL: <http://dspace.nuft.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/9552/1/11.pdf>.
12. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 30 «Біологічні активи» затверджене Наказом Міністерства фінансів України від 18.11.2005 р. № 790.
13. Методичні рекомендації з формування собівартості продукції (робіт, послуг) на підприємствах, що належать до сфери управління Державного агентства лісових ресурсів України: затверджені Наказом Державного агентства лісових ресурсів України від 14.05.2013 р. № 124. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/view/FN011487?an=1>.

УДК 657:658.652.2

С. В. Тібеж, студент

Науковий керівник: **Т. Л. Шестаковська**, канд. екон. наук, доцент кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту

Чернігівський національний технологічний університет, м. Чернігів, Україна

ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ ПІДПРИЄМСТВА ТА ШЛЯХИ ЙОГО УДОСКОНАЛЕННЯ

Ключові слова: виробничі запаси, підприємства, бухгалтерський облік, контроль, методи обліку, виробничий процес.

Сьогодні майже кожне друге підприємство має серйозні недоліки в бухгалтерському обліку виробничих запасів. Ці відхилення особливо проявляються під час проведення інвентаризацій та звіряння даних, коли виявляють недостачі або виникають документальні розбіжності. Контроль за використанням виробничих запасів у сучасних умовах дає змогу мінімізувати ризик банкрутства підприємства та підвищити ефективність обліку, контролю, аналізу та політики управління виробничими запасами з метою стабілізації, збереження та підвищення ефективності роботи підприємства.

Для того щоб виробничий процес ставав успішнішим, підвищувалась ефективність обліку та контролю виробничих запасів, потрібно не просто раціонально їх використовувати, а й удосконалювати документацію оперативного та аналітичного обліку виробничих запасів. Потрібно автоматизувати облік, адже в сучасному ритмі існування підприємства неможливе без автоматизації, вона охопила багато процесів підприємства, починаючи з виробництва продукції і закінчуючи прийняттям управлінських рішень [1].

Інформацію про наявність і рух виробничих запасів висвітлюють на активному рахунку 20 «Виробничі запаси», який включає у себе 9 субрахунків: 201 «Сировина й матеріали», 202 «Купівельні напівфабрикати та комплектуючі вироби», 203 «Паливо», 204 «Тара і тарні матеріали», 205 «Будівельні матеріали», 206 «Матеріали, передані в переробку», 207 «Запасні частини», 208 «Матеріали сільськогосподарського призначення», 209 «Інші матеріали».

За дебетом рахунку 20 «Виробничі запаси» відображають придбання на підприємство відповідних запасів та в результаті дооцінки збільшення їхньої вартості. За кредитом відображаються вибуття запасів (витрати на виробництво, продаж, уцінення, відпуск у переробку) [2].

У нашій державі оцінка запасів відбувається за фактом витрат на їх придбання в момент отримання. Відповідно до вимог П(С)БО 9 «Запаси» під час вибуття запасів, незалежно від продажу чи направлення у виробництво, їхню балансову вартість оцінюють одним із таких методів: ідентифікованої собівартості відповідної одиниці продукції; середньозваженої собівартості; собівартості перших за часом надходження запасів (ФІФО); нормативних затрат; ціни продажу. Керівництво кожного підприємства самостійно вирішують, яким методом користуватися під час оцінки виробничих запасів, адже потрібно враховувати специфіку та сферу діяльності підприємства. Індивідуальним рішенням також є введення обліку виробничих запасів та їх раціонального використання.

Ми погоджуємося з думкою багатьох учених, які досліджують питання вдосконалення ефективного використання виробничих запасів, що облік використання та оцінки виробничих запасів потребує перегляду та внесення змін. Для цього нами запропоновано напрями вдосконалення обліку виробничих запасів: удосконалення документації основ обліку, аналізу і контролю виробничих запасів, визначення їхньої суті та класифікації; удосконалення контролю за переміщенням виробничих запасів; розробка системи автоматизації обліково-аналітичних процедур в управлінні виробничими запасами.

Запропонована структура напрямів удосконалення обліку виробничих запасів може стати головною передумовою успішного здійснення виробничого процесу. Для того щоб поліпшити ресурсопостачання, потрібно впровадити також уніфіковані типові форми, забезпечити строгий порядок приймання, відпуску та зберігання виробничих запасів.

На підприємстві потрібно більше застосовувати комп'ютерні технології в бухгалтерському обліку. Автоматизація обліку вносить позитивні зміни до технології роботи бухгалтерії, тому що одна людина може виконувати різні функції. Наприклад бухгалтер не тільки виписує касові ордери, а і вписує дані до облікових реєстрів. Тобто автоматизація інформаційної системи прискорює процес бухгалтерського обліку.

Найвний діапазон часу введення бухгалтерських операцій за допомогою автоматизованої інформаційної системи дає змогу одразу прискорити весь процес бухгалтерського обліку. Можливості бухгалтерських програм: баланс і оборотна відомість складається в будь-який момент часу; можливість скласти декілька оборотних відомостей одночасно; коригування господарських операцій у будь-який момент часу; журнал операцій можна доповнювати новими операціями будь-де; формування звітів на підставі журналу операцій.

Під час внесення коректив до даних на будь-якому робочому місці результати одразу стають відкритими для всіх користувачів, які працюють у цій системі. Тому за такої організації має дотримуватися сувора дисципліна користувачів і вимагається відповідна кваліфікація всіх співробітників, які вносять інформацію до загальної бази даних [2].

Спільна інформаційна база дає можливість спільно використовувати таку нормативно-довідкову інформацію, як довідники зовнішніх організацій, структурних підрозділів, статей обліку, допустимої кореспонденції рахунків, номенклатури-цінника виробничих запасів, типових господарських операцій тощо.

Також звернемо увагу на організацію складського обліку виробничих запасів та шлях її вдосконалення. Складський облік здебільшого ґрунтується на способах транспортування та зберігання виробничих запасів. Пропозиція для удосконалення складського обліку: коли запаси надходять на склад, потрібно вести їх партійний облік, де записи з надходження виробничих запасів і відпуску на виробництво здійснюються лінійним способом з урахуванням якісних і технологічних особливостей.

Процедура відпуску запасів активізує значну кількість різноманітної документації. Отже, наступна пропозиція – спростити документацію через автоматизацію, тобто виписувати документи на відпуск матеріалів централізовано. Це дуже полегшить роботу і зекономить час,

оскільки облікова складська документація ускладнює роботу з обліку виробничих ресурсів на складах підприємства [3].

Говорячи про основний «складський» документ «Лімітно-забірні картки», можна виділити, що вони оформляються не зовсім регулярно і в бухгалтерію надходять наприкінці місяця, коли потрібно подавати звітність. Подібні надходження облікових документів на обробку і характерна тенденція збільшення їх кількості до кінця місяця значно ускладнюють роботу складів підприємства й у групах матеріально-технічного постачання.

Потрібно вдосконалити облікову роботу, встановити чіткі часові строки подачі документів, розробити єдину форму, яка буде вмещувати всю необхідну інформацію, щоб уникнути повторень. У таку форму доцільним буде насамперед включити всі об'єкти основного і допоміжного виробництва (застосовуючи коди) та включити графу «напрямы» (основні виробни, запасні частини, разові замовлення, ремонт). Потрібно внести в лімітно-забірну картку більше рядків. Це дасть можливість зробити відпуск не одного, а одразу двох або навіть і трьох виробничих запасів (номенклатурних номерів). Удосконалена лімітно-забірна картка буде для підприємства набагато зручнішою, адже зменшиться кількість документації, і робота бухгалтерського відділу буде ефективнішою, що приведе до підвищення ефективності діяльності.

Таким чином, проаналізувавши проблемне питання організації обліку виробничих запасів, запропоновано напрями його вдосконалення шляхом автоматизації обліку. Наведено механізм вдосконалення обліку виробничих запасів та запропоновано удосконалити основну документацію, а саме лімітно-забірну картку, що використовується на складах. Безперечно, що запропоновані напрями вдосконалення потребують часу, але вони необхідні, їх потрібно впроваджувати, щоб облік був прозорішим.

Список використаних джерел: 1. Бухгалтерський фінансовий облік: підручник для студентів спеціальності «Облік і аудит» вищих навчальних / під заг. ред. Ф. Ф. Бутинця. 8-ме вид., доп. і перероб. Житомир: ПП «Рута», 2014. 900 с. 2. Загальні вимоги до фінансової звітності: національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1: затверджено наказом Міністерства фінансів України за № 73 від 07.02.2013 р. (зі змінами і доповненнями). URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>. 3. Садовська І. Б. Бухгалтерський облік: навчальний посібник для вищої школи. Київ: Центр учбової літератури, 2015. 534 с.